μειδῆ Ἀφροδίτη» καὶ τὰ ὅμοια, ἂν τὰ διαβάζει πειὰ κι' αὐτά. Καὶ γιατι τοῦτο ; Δὲν τὸ ξέρετε γιατί ;

Ὁ ὅρος τοῦ Συλλόγου, νὰ γράφουνται τὰ βιβλί' αὐτὰ στὴν τρεχούμενη, θηλ. στὴν ἀγοραία γλῶσσα τῶν συγγραφιάδων. εἶνε βεβαια κακὸς καὶ ψυχρός. Μὰ μοῦ φαίνεται πῶς δὲν εἶν' αὐτοῦ ὅλο τὸ κακό. Κι' ἂν ἐγράφουνταν στὴ ζωντανὴ γλῶσσα μας, πάλι ἀμφίβολο εἶνε ἂν θὰ εἶχαν πέρασι ἀρκετὴ στὶς λαϊκὲς τάξες. Πάρτε παράδειγμα τὸν «Ἥλιο τοῦ Πάλλη, τὴν «Πλουτολογία» του Μαρκέτη τὴν Ἱστορία τῆς Ρωμιοσύνης τοῦ Ἐφταλιώτη, κάποια Ἀστρονομία, δὲ θυμᾶμαι ποιανοῦ, καὶ μερικὰ ἄλλα τέτοια, γιὰ νὰ ρίσω τὰ περίσσα διηγήματα καὶ τραγούδια, ποῦ δὲν πιστεύω νἄχουνε καὶ πολλὴ ξόδεψι. Ὁ λαὸς δὲ διαβάζει, γιατὶ δὲν εἶνε δυνατὸ ὅπως ἐκπαιδευεται να διαβάζῃ, καὶ τὄχει πάρει πειὰ ἀπόφασι πῶς τὰ βιβλία εἶνε μόνο για τοὺς δασκάλους. Βέβαια· τὰ -ασι -μασι -φασι αὐτοὶ μονάχα μποροῦν νὰ τὰ ξεστομίζουν, μ' ὅλο τὸ κόρδωμα καὶ τὸ καμάρι τοῦ λογιωτατισμοῦ, κι' ἀφοῦ ὁ λαὸς μαθαίνει πῶς αὐτὰ εἶνε τὰ εὐγενικά, τί θέλατε νὰ κάνῃ ; Τοῦ μπῆκε ἡ ἰδέα πῶς τὸ προνόμιο γιὰ διάβασμα καὶ «φρύαγμα» κι' ἀπαρεμφατοκοπάνισμα ἀνήκει στοὺς δασκάλους, στοὺς σπουδασμένους, καὶ πῶς δική του δουλειὰ εἶνε νὰν τοὺς χειροκροτῇ, νὰν τοὺς φωνάζῃ ζήτωωω !. ...

Χρειάζεται κάποια προπαιδεία στὸ λαο, γιὰ νὰ διαβάζῃ, προπαιδεία ποὺ θὰ τοὺ τὴ δώσῃ τὸ Σχολειὸ ἐκεῖνο ποὺ ὅλοι μας λαχταροῦμε. Καὶ τὸ νἀμφισβητοῦμε πῶς πρέπει νὰν τοῦ μιλᾶμε τὴ γλῶσσά του εἶνε βρισιὰ γι' αὐτόν. Τοῦτο εἶνε ὁ ἀπαραίτητος ὅρος γιὰ νὰ διαβάζῃ, χωρὶς καμμιὰ ἀμφιβολία. Τώρα ὅμως, ὡς ποὺ νἀποχτήσουμε τὸ Σχολειὸ ποῦ πρέπει, τί μένει νὰ κάνουμε, Τίποτ' ἄλλο, παρὰ ὅσοι εἶν' ἐλευθερωμένοι ἀπὸ τὴν ψευτιὰ νὰν τοῦ φωνάζουν τὸ σωστό, νὰ τοῦ διδάσκουν τὴν ἀλήθεια. Κ' ἡ ἀλήθεια θα βοηθήσῃ.

Ι. Σ.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

— Περιεχόμενα τοῦ 1ου ἀριθ. τοῦ Β' χρόνου τῆς «Ἀνατολῆς»: Μ. Δασκαλάκη οἱ «Κρητικοί». Π. Γιαννοπούλου ἡ «Ἑλληνικὴ γραμμὴ καὶ τὸ Ἑλλ. χρῶμα». Μ. Ἀργυροπούλου «ποιήματα». Διήγημα Σουηδικὸν τοῦ Ὀσκὰρ Ἀλβερτὶν. Γ. Ἀρβανιτάκη «ἡ Εὐδοκία ἐν Ἱεροσολύμοις». Π. Καλογερίκου. «Αἱ ὡραιότεραι καὶ περιφανέστεραι γυναῖκες διὰ μέσου τῶν αἰώνων». Πολ. Δημητρακοπούλου «Ἑλλ. Θέατρον». Καὶ ἕξη εἰκόνες καλλιτεχνικές.

— Ἡ «Ζωὴ» Μηνιαῖον Φιλ. εἰκονογραφημένον περιοδικόν, τὸ ὁποῖον ἐκδίδει ὁ κ. Ἀπ. Μελαχρινός. Ἐκυκλοφόρησε τὸ Β' τεῦχος τοῦ Ἰουνίου, γεμᾶτο ὕλη ἐκλεκτη, ἀπὸ διηγήματα, ποιήματα, ἐπιστημονικὲς μελέτες κλπ. Ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὶς σελίδες τῆς «Ζωῆς» ἀνατέλλει σὰν ἥλιος ἀνοιξιάτικος, κ' ἕνας κριτικὸς καινούργιος, ὁ κ. Ἀριστ. Καμπάνης, τελείως φορμαλισμένος καὶ ὀργκουμεντισμένος, ὁμιλῶν γιὰ ὅλα τὰ πράγματα μὲ μίαν ὁλοκληροτικότητα καὶ ἐνορχήστρωσιν τῶν λέξεων μοναδικὴν καὶ μὲ μίαν ἐνισποστάτωσιν ἀξιοθαύμαστον, ἡ ὁποία σὲ κάμνει νὰ διαισθάνεσαι τὴν πνευματοποίησιν καὶ τὴν μιστελοποίησιν τῆς Ἰδέας, ὅπως λέγει καὶ ὁ μέγας Ὁλλανδὸς κριτικὸς Van Swieten. Ὁ κ. Καμπάνης μᾶς κάμνει τὴν τιμὴν νὰ ρίχνῃ μιὰ ματιὰ καὶ στὸν «Νουμᾶ» καὶ νὰ τὸν κρίνῃ μὲ μίαν ἀξιοθαύμαστον ἀπρονοησίαν, τὴν ὁποίαν συναντᾷ κανεὶς εἰς ὅλους τοὺς μεγάλους κριτικούς, τοὺς φαμπρικαρισθέντας ἀπὸ τὸν κ. Βῶκον, κατὰ τὴν τελευταίαν περίοδον τοῦ «Περιοδικοῦ μας» τὴν καὶ γονιμωτέραν εἰς παραγωγὴν μεγάλων ἀνδρῶν, κριτικῶν καὶ ἀκρίτων.

— Ἐπαναλαμβάνεται προσεχῶς ἡ ἔκδοσις φιλολογικοῦ περιοδικοῦ ὄχι ἀπὸ τὰ συνειθισμένα, τὸ ὁποῖον ἔχει κάποιαν ἱστορία καὶ τὸ ὁποῖον ὑπόσχεται μὲ τὴν ἀγγελίαν του ὅτι τὴν ἱστορίαν αὐτὴν ὄχι μόνον θὰ τὴν συνεχίσῃ, ἀλλὰ καὶ θὰ τὴν πλουτίσῃ σημαντικά. Τὸ περιοδικὸν αὐτὸ θὰ βγῇ στὴν Πόλη, κ' εἶνε ἡ «Φιλολογικὴ Ἠχώ». Περιμένουμε νὰ δοῦμε τὰ πρῶτα φύλλα γιὰ νὰ τὰ ποῦμε καλλίτερα.

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

— κ. Μένιππον. Σᾶς ἀπαντοῦμε: Ὅποιος γράφει στὸν «Νουμᾶ» εἶν' ἐλεύθερος νὰ γράφῃ σ' ὁποια γλῶσσα θέλει. Αὐτὸ τὸ καλὸ ἠμπορεῖ νὰ καυχηθῇ πῶς τὄχει ὁ «Νουμᾶς»: Ν' ἀφήνῃ τοὺς συνεργάτες του ἐλεύθερους. Δὲν θὰ πάθουμε δ,τι ἔπαθε κι' ὁ διευθυντὴς κάποιου περιοδικοῦ, ὁ ὁποῖος γιὰ μιὰ λέξι ἔχασε δυὸ συνεργάτες. Ὁ πρῶτος εἶχε στὰ χειρόγραφά του τὴν λέξι κίντυνος, «Κάνε τὸν κίντυνο, κίνδυνο», τοῦ λέει ὁ διευθυντής. «Δὲν τὸν κάνω!» «Ἐγὼ ὅμως δὲν μπορῶ νὰ τὸ δημοσιεύτω μὲ τὸν κίντυνο!» «Κ' ἐγὼ τὸ παίρνω πίτω μὲ τὸν κίνδυνο!» Καὶ παίρνει ὁ συγγραφέας τὸ χειρόγραφό του καὶ φεύγει Σὲ λίγη ὥρα παρουσιάζεται δεύτερος συνεργάτης ὁ ὁποῖος μέσα στὰ χειρόγραφά του εἶχε, κατὰ σατανικὴν σύμπτωσι τὴ λέξι κεκινδυνευμένος. Ὁ διευθυντὴς ποῦ ἐτρόμαξε μπροστὰ στὸν κίντυνο, ἐπῆγε νὰ πάθῃ ἀπὸ συγκοπὴ μπροστὰ στὸ κεκινδυνευμένον. «Ἀμὰν γιὰ τὸ Θεό! Θυσίασε τὸν ἀναδιπλασιασμό! τοῦ λέει. «Παίρνω καλλίτερα τὸ χειρόγραφο καὶ φεύγω!» ἀποκρίνεται ὁ συνεργάτης καὶ τὸ παίρνει καὶ φεύγει καὶ ὅλο φεύγει! — Judas Errant. Ὡραιότατο. Θὰ δημοσιευθῇ στὴν ἐπιφυλλίδα ἅμα τελειώσει ὁ «Τίμωνας». Περιμένουμε καὶ τἄλλα. — κ. Κρ. Χ. Κυριακίδην. Μᾶς γράφετε, κ' ἔχετε δίκαιο, ὅτι ἡ «Μοῦσα» ἐδημοσίεψε ἕνα διήγημά σας «Τὸ παραμύθι τῆς Κυρούλας» χωρὶς τὴ θέλησί σας. Τώρα ἔγεινε ποῦ ἔγεινε. Τί θὰ κερδίσετε κι' ἂν διαμαρτυρηθῆτε, ἀφοῦ μάλιστα καθὼς μᾶς γράφετε ὁ Διευθυντὴς τῆς Μούσης εἶνε καὶ στενός σας φίλος ; — κ Ρῶμον Φιλλύραν Ἀρκετὰ καλά. Θὰ δημοσιευθοῦν. Γιὰ τἄλλο ποῦ μᾶς γράφετε, δὲν γίνεται τίποτε, ἀφοῦ καὶ 'μεῖς εἴμαστε σαγιάδες τοῦ περιφήμου καὶ κρατοστάτου Σουλτανάτου τῶν ἐφημερίδων. — κ. Γ. Μαυτ. Καὶ τὰ δύο τραγουδάκια, ὡραιότατα. Θὰ δημοσιευθοῦν. Νὰ περιμένουμε κι' ἄλλα; — δ. Ἑλένην Μαράκη. Τὸ πεζό σας ποιηματάκι δὲν δημοσιευθῇ. — κ. Ἀθηναῖον Πολίτην. Ἂν καὶ φρονοῦμεν πῶς οἱ φόβοι σας εἶνε λίγο ὑπερβολικοὶ γιὰ τὸ μέλλον τῆς πόλεως, θὰ τὸ δημοσιεύσουμε ἐκεῖνο ποῦ μᾶς ἐστείλατε, γιατὶ πιθανὸν νὰ ἔχετε σεῖς δίκαιο, καὶ μεῖς νὰ τὰ βλέπουμε καλὰ καὶ ἅγια ὅσα γίνονται. — κ. Κ. Γούν. Τὰ φύλλα θὰ τας σταλοῦν, ἂν καὶ ἦσαν περιττὰ τὰ γραμματόσημα. Περιμένουμε τ' ἄλλα. Συντομα ὅμως. Ἔ ; — κ. Ι Στιμ. Θὰ σᾶς ἀπαντήσουμε ἰδιαιτέρως. — κ. Ἀληθινὰ παράξενο. Θὰ τὸ δημοσιεύσουμε. — κ. Σωτήριν. Τὸ ἐλάβαμε καὶ τὰς εὐχαριστοῦμε.

Η ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ
ΤΗΣ ΕΘΝ. ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Γνωστοποιεῖ ὅτι·

Σήμερον ἡμέραν Τετάρτην καὶ ὥραν 9 π. μ. ἐνεργηθήσεται ἐν τῷ Καταστήματι αὐτῆς, ἐνώπιον τοῦ Γενικοῦ Συμβουλίου, ἐν δημοσίᾳ συνεδριάσει, ἡ 96 κληρωσις τοῦ ἐκ φρ. 60,000,000 λαχειοφόρου δανείου, ἡ ὡρισμένη διὰ τὴν 18)1 Ἰουλίου 1903.

Κατὰ τὴν κλήρωσιν ταύτην, θέλουσιν ἐξαχθῇ ἐκ τῆς κληρωτίδος ἐννέα ἀριθμοὶ ὁμολογιῶν μετὰ λαχνοῦ καὶ 1792 ἀριθμοὶ ὁμολογιῶν ἐξαργυρωτέων εἰς τὸ ἐκ φρ. 400 κεφάλαιον ἑκάστης.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 17 Ἰουνίου 1903.

Ὁ Διοικητὴς
Στ. Στρεῖτ

Δεκαπενθήμερον ἐπιστημονικὸν καὶ καλλιτεχνικὸν περιοδικὸν

Ἱδρυταί : Γ. ΑΞΙΩΤΗΣ καὶ Γ. ΛΑΜΠΕΛΕΤ

Συνδρ. ἐτησία Δρ. 10 — ΚΡΙΤΙΚΗ — Εἰς τὴν «Κριτικὴν» συνεργάζονται οἱ καλλίτεροι λόγιοι κ' ἐπιστήμονες, ἰδικοί μας καὶ ξένοι.
» ἑξάμηνος » 6
» τριμηνος » 4

Διὰ τὸ ἐξωτερικὸν
Συνδρ. ἐτησία φρ χρ. 10 — Διὰ πᾶσαν αἴτησιν : Διευθυντὴν «Κριτικῆς» Ἀθήνας
» ἑξάμηνος » 6

Ἡ «Κριτικὴ» εἶνε τὸ εὐθηνότερον τῶν μέχρι τοῦδε ἐκδοθέντων περιοδικῶν

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΕΣ ΚΟΥΒΕΝΤΕΣ 10

Τ' ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΗΡΙΑ ΤΩΝ ΛΟΓΙΩΝ ΜΑΣ

Ὁ κ. Ραμᾶς, ἴσως νὰ πῆρε μόνο γιὰ αἰτία τὸ βιβλίον αὐτό. Μὰ στὴ μελέτη του δὲν μπόρεσε νὰ μὴ δείξῃ ὅτι ἔχει κι' αὐτὸς τὴν ἀρρώστια ποῦ συμβουλεύει νὰ πολεμήσουμε. Γιατὶ ἀλλιῶς θἄχε τὸ θάρρος νὰ μᾶς πεῖ πιὰ εἶνε δικά του καὶ πιὰ ξένα, δηλ. τοῦ Ρουσσώ, τοῦ Montaigne, τοῦ Richet, τοῦ Ταιν κι' ἄλλων Γάλλων φιλοσόφων.

Μὰ ἂν ἀκολουθοῦσε τὶς ἴδιες συμβουλές του θἄβλεπε κ' ἕνα ἄλλο ἀκόμα: Ὅτι δὲν ἦταν ἀνάγκη νὰ τρέξει σὲ ξένους γιὰ νὰ μᾶς πεῖ ὅσα λέει, παρὰ θἂν τἄβρισκε στοὺς δικούς μας.

Ὅταν γράφει π. χ, γιὰ τὶς μελέτες ποῦ συνειθίζουν τὸ πνέμα «νὰ ἐνεργεῖ, νὰ θέλει, νὰ προσέχει» δὲ θὰ ξανάλεγε τὸν ξεθυμασμένον ὁρισμὸ τῶν σύγχρονων Γάλλων φιλοσόφων. «je pense, je raisonne, je veux» παρὰ θἄξερε πῶς αὐτὰ εἶνε τὸ περίφημο θεώρημα τοῦ θείου Πλάτωνα.

Ἂν ὁ κ Ραμᾶς ἐδιάβασε τὸν Πλούταρχο καὶ τὶς ἰδέες αὐτουνοῦ τίς ξάπλωτε μὲ περσότερα λόγια τοῦ συχωρνοῦνται ὅλες οἱ ἁμαρτίες. Μὰ ἂν τὰ λεγόμενά του εἶνε μονάχα τὰ λόγια τῶν ξένων, ποῦ ξαναμασοῦν ὅσα εἶπεν ὁ τελευταῖος δοξασμένος Ἕλληνας συγγραφέας, τότες, ἂς ἀκούσῃ τί λέει αὐτός. «Μὴ λανθανέτω τοίνυν μηδὲ τοῦτο τοὺς πατέρας, ὅτι τὸ μνημονικὸν τῆς μαθήσεως μέρος οὐ μόνον πρὸς τὴν παιδείαν ἀλλὰ καὶ πρὸς τὰς τοῦ βίου πράξεις οὐκ ἐλαχίστην συμβάλλεται μοῖραν. Ἡ γὰρ τῶν γεγενημένων πράξεων μνήμη τῆς περὶ τῶν μελλόντων εὐβουλίας γίνεται παράδειγμα (Περὶ παίδων ἀγωγῆς:. «Καὶ λαβὼν ταῦτα (τὰ ποιήματα) δίελθε... καὶ μεταδίδου Κλεάνδρῳ καὶ προκαταλάμβανε τὴν ψύσιν αὐτοῦ διὰ τὸ μηδαμοῦ νωθρὸν ἀλλὰ πανταχοῦ σῴδρὸν καὶ δεδορκὸς εὐαγωγοτέραν ὑπὸ τῶν τοιούτων οὖσαν. . Ἄλλος τοίνυν τρόπος ἐστὶ τὰς ἐν τοῖς ποιήμασιν ὑποψίας πρὸς τὸ βέλτιον ἐκ τοῦ χείρονος μεθιστὰς ὁ διὰ τῶν ὀνομάτων τῆς συνηθείας, περὶ ὧν δεῖ τὸ νέον γεγυμνάσθαι μᾶλλον ἢ περὶ τὰς λεγομένας γλώττας.... Ἐπὶ πᾶσι τοίνυν καὶ τὸ τὴν αἰτίαν ἑκάστου τῶν λεγομένων ἐπιζητεῖν χρήσιμον ἐστίν· ὁ μὲν γὰρ Κάτων ἔτι παιδάριον ὢν ἔπραττε μὲν ὃ προστάξειεν ὁ παιδαγωγὸς, αἰτίαν δὲ καὶ λόγον ἀπῄτει τοῦ προστάγματος..... Τὴν δὲ ἐπὶ πλέον τῶν λεγομένων χρῆσιν ὑπέδειξεν ὀρθῶς ὁ Χρύσιππος, ὅτι δεῖ μεταγειν καὶ διαβιβάζειν ἐπὶ τὰ ὁμοειδῆ τὸ χρήσιμον. Ὡς γὰρ φαρμάκου πρὸς ἓν ἀρμόσαντος νόσημα τὴν δύναμιν καταμαθόντες οἱ ἰατροὶ μετάγουσι καὶ χρῶνται πρὸς ἅπαν τὸ παραπλήσιον, οὕτω καὶ λόγον κοινοῦν καὶ δημοσιεύειν τὴν χρείαν δυνάμενον οὐ χρὴ περιορᾶν ἐνὶ πράγματι συνηρτημένον ἀλλὰ κινεῖν ἐπὶ πάντα τὰ ὅμοια, καὶ τοὺς νέους ἐθίζειν τὴν κοινότητα συνορᾶν καὶ μεταφέρειν ὀξέως τὸ οἰκεῖον, ἐν πολλοῖς παραδείγμασι ποιουμένης μελέτην καὶ ἄσκησιν ὀξυηκοΐας. (Πῶς δεῖ τὸν νέον Ποιημάτων ἀκούειν)..... Διὸ δεῖ τὸ πολὺ καὶ κενὸν ἀφαιροῦντα τῆς λέξεως αὐτὸν διώκειν τὸν καρπὸν καὶ μιμεῖσθαι μὴ τὰς στεφανηπλόκους ἀλλὰ τας μελίσσας. Οὕτως οὖν δεῖ τὸν φιλότεχνον καὶ καθαρὸν ἀκροατὴν τὰ μὲν ἀνθηρὰ καὶ τρυφερὰ τῶν ὀνομάτων καὶ τῶν πραγμάτων τὰ δραματικὰ καὶ πανηγυρικὰ κηφήνων βοτάνων σοφιστιώντων ἡγούμενον ἐᾶν, αὐτὸν δὲ τῇ προσοχῇ καταδυόμενον εἰς τὸν νοῦν τοῦ λόγου καὶ τὴν διάθεσιν τοῦ λέγοντος ἕλκειν ἀπ' αὐτῆς τὸ χρήσιμον καὶ τὸ ὠφέλιμον, μεμνημένον ὡς οὐκ εἰς θέατρον οὐδ' ὠδεῖον ἀλλ' εἰς σχολὴν καὶ διδασκαλεῖον ἀφῖκται, τῷ λόγῳ τὸν βίον ἐπανορθωσόμενος..... Ταῦτα γὰρ τὰ νοσήματα (ἡ ἐξέτασις μόνον τῶν λεξεων δηλ.) πολλὴν μὲν ἐρημίαν νοῦ καὶ φρενῶν ἀγαθῶν, πολλὴν δὲ ταρβρείαν καὶ στωμυλίαν ἐν ταῖς σχολαῖς πεποίηκε, τῶν μειρακίων λέξεις καὶ ῥήματα καὶ τὸ καλῶς ἀπαγγέλλειν ἐν ἐπαίνῳ τιθεμένων, τὸ δ' ἀπαγγελλόμενον εἴτε χρήσιμον εἴτ' ἄχρηστον, εἴτ' ἀναγκαῖον, εἴτε κενὸν ἐστὶ καὶ περιττὸν οὐκ ἐπισταμένων οὐδὲ βουλομένων ἐξετάζειν.....

ΠΡΟΚΛΗΣ Δ. ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ

(ἀκολουθεῖ)